

TAKKEN

Medlemsblad for
Randers Filatelistklub

Sæson program

Fejl på frimærker

**Frimærker med personer med
tilknytning til postvæsenet**

Klubbens bestyrelse

Dan Hougesen (Formand) Redaktør af Takken og hjemmesiden	☎ 20436090 ranfil@randersfilatelistklub.dk
Jannic Rasmussen (Næstformand) Cirkulationsleder, sekretær	☎ 86417770 jannicrasmussen@gmail.com
Martin Thau kasserer	☎ kasserer@randersfilatelistklub.dk
Bent Varming (Auktionsleder) Vurdering af frimærker	☎ 28563975 vurdering@randersfilatelistklub.dk
Michael Gillibrand Bestyrelsesmedlem	
John L. Olsson Bestyrelsesmedlem	☎ 51914524 ranfil@randersfilatelistklub.dk

Byttedage, samlermesser og udstillinger

8. september Kl. 10:00 til 15:00	Byttedag i Grenaa - Kulturhuset Pavillon Kærvej 11, 8500 Grenå
29. september Kl. 09:00 til 16:00	Trekantbytte 2024 - Fredericia Gymnasium Nørrebrogade 88, Fredericia
13. oktober Kl. 09:00 til 14:30	Frimærkemarked og Byttedag i Holstebro Mejrup Kirkeby, 7500 Holstebro
17. til 20. oktober Se www.hafnia24.com	HAFNIA24 Øksnehallen i København
10. november Kl. 10:00 Til 16:00	Byttedag i Højslev - Søby-Højslev Arena Stoholmvej 20 – 7840 Højslev
7. december Kl. 10:00 Til 14:30	Julebyttedag på Slotsskolen i Horsens Fussingsvej 6, 8700 Horsens

Formanden informerer

Samlermesse

På grund af skudåret 2024 har bestyrelsen fundet det umuligt at finde en dato til efterårs samlermessen der ikke karambolerer med andre messer og byttedage, samlermesse i oktober 2024 vil derfor ikke finde sted.

Stiftelsesfest

Stiftelsesfesten den 12. november 2024 vil som sidst blive afholdt i klubbens lokale i Fritidscentret, Vestergade 15, 8900 Randers. Kl 19:00

Det vil igen blive med smørebrød, øl, vand og vin og en klubauktion som afslutning.

Det kan varmt anbefales medlemmer at deltage i dette arrangement.

Kontingent

Husk at betale Kontingent for 2025

Kontingent Kr. 450,00 kan indbetales på klubbens konto.

Reg. 6187 Konto. 0007616775

eller via mobile pay til Dan Hougesen på telefonnummer:

Telefon: 30 73 08 22

Angiv venligst medlemsnummer eller navn.

Kontingent skal være betalt senest 17. januar 2025

Med venlig hilsen

Dan Hougesen

Frimærker med personer med tilknytning til postvæsenet

Del 1.

Af Bruno Nørdam, Randers Filatelistklub

Det har været nærliggende at fremstille frimærker eller frimærkelignende produkter, når personer med tilknytning til postvæsenet skulle hædres. I artiklen er personerne nævnt i den rækkefølge, hvor de er blevet hædret.

Postgeneraldirektør Dorthea Krag (1675-1754)

Til "Berlingske Tidende"s frimærkekonkurrence i 1937 indleverede en tegner seks udkast med portrætter af postetatens folk gennem tiderne. Det første af udkastene i serien med værdien 5 øre viser Dorthea Krag. Hun var Danmarks første kvindelige postgeneraldirektør. Hun overtog embedet, da hendes mand, Christian Gyldenløve, døde i 1703. Hun bestred embedet indtil 1711, hvor det privilegium, som manden havde med at indtægterne fra postvæsenet tilhørte ham, udløb. Hun indførte postkuse med signalhorn og introducerede det oldenborgske kongehus' farver, røde og gule i de ansattes kapper og kasketter.

Størrelsen på de indleverede tegninger skulle være 21 x 28 cm og være i én farve.

Overpostmester i København F. C. von Essen (1810-1853)

Idemanden bag indførelsen af frimærker var Københavns overpostmester F. C. von Jessen. Han var ældste søn af stiftamtmand i Nykøbing Falster gehejmekonferensråd Matthias Reinholdt von Jessen. Efter bestået juridisk embedseksamen fra Københavns Universitet startede han karrieren i postvæsenet. Optændt af udfordringerne i at forbedre det gamle postvæsen udgav von Jessen i 1839 "Haandbog i det udvortes Postvæsen for Private og Postembedsmænd". I 1842 fik han sæde i den kommission der skulle revidere posttaksterne og året efter udnævntes han til postmester og chef for det københavnske pakkepostkontor. I 1848 var et reformforslag klar til fremsættelse men så kom krigen (den 1. slesvigske krig 1848-50) og vi skal frem til 1850 før reformforslaget blev fremlagt i von Jessens version og vedtaget i Rigsdagen den 11. marts 1851. Reformen skulle først og fremmest effektivisere postgangen. Man indførte blandt andet en enhedstakst, der gjorde prisen for at sende et brev uafhængig af, hvorhen i landet brevet skulle. Tidligere havde man haft udviklede taksttabeller, der udregnede portoen efter den afstand, som budene skulle bringe brevene. Man indførte frimærket og dets nødvendige følgesvend postkassen for at lette betalingen og afsendelsen af

F. C. von Essen

M. W. Ferslew

Andreas Thiele

S. Danneskjold-Samsøe

breve. Det vandmærkede papir blev først leveret den 8. marts, så der var således meget kort tid til den 1. april, som var planlagt til salget af de nye frimærker.

For Jessen personligt blev det vellykkede reformforslag anledningen til endnu et trin op ad karrierestigen: Han blev i 1850 udnævnt til Københavns overpostmester - den første af slagsen - samt chef for Københavns Brev- og Pakkepostkontor og overbestyrer af Fodpostvæsenet. Den 11. marts 1851 blev han Ridder af Dannebrog.

Kongelig hofgravør M. W. Ferslew (1801-52)

Martinus William Ferslew tegnede, graverede og trykte Danmarks første frimærke. Han blev født i et beskedent hus i Nordsjælland som ældste søn af urmagerlærling Peter Abraham Ferslew fra St. Thomas, Dansk Vestindien. Faderen rejste meget rundt i landet, og familien boede i en periode i Randers. M. W. Ferslew uddannede sig som gravør og hans dygtighed gjorde, at han blev ansat i seddeltrykkeriet i Nationalbanken. I 1839 blev han udnævnt til kongelig hofgravør.

Ferslews tegning til det frimærke, der blev til 4 R.B.S., forelå i efteråret 1850. Han kom selv til at udarbejde vandmærkematerialet til arkene og forestå trykningen. Endvidere udarbejdede han moderstemplet til 2 R.B.S. fodpostmærket der udkom 1. maj 1851.

Bogtrykker Andreas Thiele (1825-1907)

Andreas Thiele blev uddannet i sin bedstefars trykkeri i København og overtog firmaet sammen med sin bror Just i 1846. Firmaet havde specialiseret sig i trykningen af pengesedler. Ferslew stod for trykningen af de første frimærker og havde fået lov til at benytte Nationalbankens maskiner. Andreas Thiele assisterede Ferslew ved trykningen. De trykte ca. 4 millioner stk. af 4 R.B.S. og 100.000 stk. af 2 R.B.S., som kun skulle bruges i København. 2 R.B.S. blev udgivet en måned efter 4 R.B.S.

Thiele fik kontrakten med at trykke andet oplag af frimærkerne. Firmaet stod derefter for trykningen af danske frimærker indtil 1932.

Generalpostdirektør S. Danneskjold-Samsøe (1804-1894)

Som hovedansvarlig for gennemførelsen af den nye postlov var generaldirektør Sophus Danneskjold-Samsøe, der fødtes den 4. juli 1804 på Gissselfeld adelige Jomfrukloster som 3. søn af lensgreve Christian Conrad Sophus Danneskjold-Samsøe. Kun 20 år gammel fik han ved kongeligt reskript sæde i Generalpostdirektionen. Mens han avancerede gennem graderne i Generalpostdirektionen satte han sig ved selvsyn grundigt ind i både de hjemlige og de udenlandske postforhold. Kun 38 år gammel, kompetent og reformivrig, udnævntes han til postvæsenets højeste embede generalpostdirektør.

I løbet de over 30 år under Danneskjold-Samsøes ledelse moderniseredes det danske postvæsen til en form, der i alt væsentligt holdt sig til langt op i det 20. århundrede. Foruden portoreformen, der affødte indførelsen af frimærket og brevpostkasserne, sørgede postvæsenet for oprettelse af regelmæssige dampskibsforbindelser mellem landsdelene og fordeling af post via jernbanenettet blev sat i system. Et egentligt landpostvæsen blev oprettet og pengeoverførsler via postanvisninger og -opkrævninger blev indført. Sophus Danneskjold-Samsøe endte sine dage som ordenskansler og Ridder af Elefanten Danmarks fornemste orden.

De fire mænd, der medvirkede ved tilblivelsen af det første frimærke, blev i 2001 erindret i 150-året med udgivelse af enkeltmærker og i to miniark med deres portrætter. (AFA 1276-1279, 1280A og 1280B).

AFA 1276-1279

Karl Kristian Lauritz Nissen

Overpostbud Karl Christian Lauritz Nissen

Karl Kristian Lauritz Nissen blev født den 9. juli 1875. Han begyndte som postbud under Overpostmesterembedet i København den 1. maj 1898 og avancerede til overpostbud ved Købmagergades Postkontor den 1. januar 1922. Måske er det i anledning af avancementet at nissen blev fotograferet i sin ny overpostbuduniform. På den tid tømtes postkasserne 12 gange dagligt og der var seks daglige omdelinger. Han blev afskediget fra postvæsenet, da han faldt for aldersgrænsen på 70 år i 1945. Frimærket udkom i en serie på fire som markering af, at Post & Tele Museet genåbnede i 1998 (AFA 1176). For første gang i den danske frimærkehistorie blev der vist genkendelige portrætter af hverdagens mennesker.

Postmester Einar Holbøll (1865-1927)

Einar Holbøll blev født i København i 1865. Han forsøgte at uddanne sig som styrmand, men måtte opgive, da han led af en øjensygdom. I stedet blev han i 1886 ansat ved postvæsenet. Ideen til julemærket fik han, da ham i 1903 som postekspedient sorterede julepost ved Købmagergades Postkontor. Hans tanke var, at pengene ved salget af et julemærke skulle gå til at oprette en institution, hvor mødre kunne aflevere deres uønskede nyfødte børn. Ideen mødte dog så stor modstand, at det blev vedtaget, at pengene skulle gå til at oprette sanatorier for børn med tuberkulose. Danmarks og verdens første julemærke blev udsendt i 1904. Året efter blev Holbøll forfremmet til postmester og virkede som sådan først i Holte og siden i Charlottenlund. Julemærkekomiteen hædrede Holbøll ved hans død ved at portrættere ham på julemærket for 1927.

Generaldirektør Peter Knutzen (1887-1949)

Peter Knutzen er født den 14. januar 1887 i Søby på Ærø. Han indtrådte i postvæsenet den 1. september 1904. I 1907 klarede han postfagprøven med hele 14 ug'er, der gav 112 point, som var det højeste på et hold, som blev betegnet som det sløjeste indtil da. På grund af en ny kontorholdslov regnede mange kursister det som en formsag at bestå prøven. Hele 22 ud af 76 dumpede. Peter Knutzen gjorde først karriere i postvæsenet. Ved 25 års jubilæet i 1929 var han kontorchef i Generaldirektoratet for Post- og Telegrafvæsenet.

Til jubilæet blev der fremstillet en fireblok med fotografier af Knutzen i forskellige aldre. De 2 af frimærkerne har inskriptionen 'Ærø' mens de 2 andre har 'København'. Alle har værdien 10 øre og årstallene "1904" og "1929". Miniarket måler 73 x 76 mm og det enkelte mærke 23 x 25 mm.

I 1931 blev han udnævnt til Generaldirektør for statsbanerne. Med ham som leder blev den første serie lyntog i 1935 indviet i Danmark samtidig med åbningen af den nye Lillebæltsbro. Den danske regering tilskyndede under besættelsen til at skabe kontakt mellem tyskere og danske ikke-nazister for at isolere de pronazistiske kredse i landet. Peter Knutzen blev udnævnt til formand for den dansk-tyske forening. Efter befrielsen blev han offentligt ydmyget for sit virke i denne rolle. I 1947 blev han fradømt sit embede ved tjestemandsdomstolen. Han døde i 1949.

Peter Knutzen

C. Mondrup

Generaldirektør C. Mondrup (1871-1949)

Den 1. september 1938 kunne Generaldirektør C. Mondrup fejre sit 50 års jubilæum ved Post- og Telegrafvæsenet. Han er født i Nøddelund ved Bjergringbro og blev i 1922 generaldirektør fra postvæsenet og tillige for telegrafvæsenet i 1929. Da han i 1941 blev 70 år blev han afskediget ifølge de gældende regler.

Selve festen blev holdt den 7. september 1939 på Christiansborg. På hver kuvert lå der et brev med indlagte sange, menukort m.m.

Brevet er forsynet med et frimærke med et portræt af jubilaren og annulleret med et særstempel 'Le Comtite / De Fete' (fransk for 'festkomiteen').

Frimærket, der er violet, måler 24 x 25 mm og er takket 11. Det har samme ramme som type Ax af Christian X frimærket. I øverste venstre hjørne er der et "C" og i øverste højre hjørne et "M", generaldirektørens initialer.

Værdiangivelsen er ændret til "AAR". Frimærket er trykt som en firblok i et miniark. Der findes også et utakket frimærke i rødt.

Brev med indlagte sange, menukort m.m.

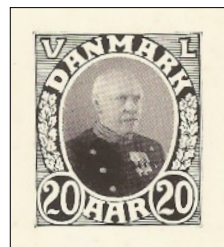
C. Mondrup, det røde mærke

Postvagtmester Niels Frederik Christensen

Han er født den 11. september 1878 i Branderslev ved Nakskov. Han arbejdede først som landmand, inden han indtrådte i postvæsenet som postbud den 1. oktober 1911. Fra den 1. juli 1931 blev han udnævnt til postvagtmester ved Omkarteringen i København. Frimærket blev lavet i forbindelse med hans 60 års fødselsdag.

Niels Frederik Christensen

Axel Valdemar Lendal
(f. Pedersen)

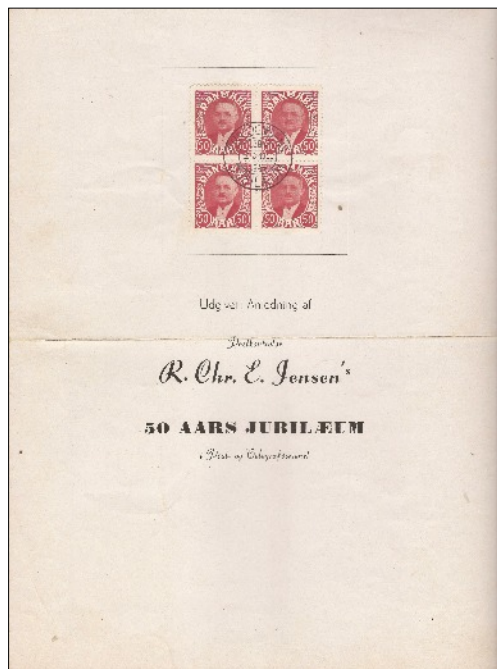
Postmester Axel Valdemar Lendal (f. Pedersen)

A, V, Lendal er født den 27. august 1872 i Siggerlev, Storeheddinge. Han indtrådte i postetaten den 1. september 1889. I 1919 blev han fuldmægtig i Generaldirektoratet. Højdepunktet i hans karriere kom med udnævnelsen til

postmester for Lygtevejskvarteres postkontor. Ved et 20 års jubilæum blev der fremstillet et frimærke, der som grundlag har den kurserende udgave med Christian X. I stedet for "C" og "X" i henholdsvis venstre og højre hjørne står der Lendals initialer "V" og "E".

Det er ikke helt klart, hvilket jubilæum, der er tale om men et godt bud kunne være 20 års jubilæet som ansat ved Generaldirektoratet i 1939. Han fik sin afsked i 1942.

Postkontrollør R. Chr. Jensen

R. Chr. Jensen blok

Den 16. marts 1944 kunne postkontrollør i generaldirektoratet R. Chr. Jensen fejre sit 50 års jubilæum. Til festen blev der på forsiden af et fire siders hæfte med festsange anbragt en firblok i rød farve med hans portræt. Firblokken er annulleret med et særstempel. I randen læses "CHR. JENSENS JUBILÆUM" og i midten "1894 / 16-2-1944 / 1944".

R. Chr. Jensen enkeltmærke

Frimærket, der har samme design som Mondrup-mærket, findes også ustemplet, I hjørnerne ses "C" og "J".

Formand for Danmarks Filatelist-Union Svend Graae Rasmussen

Svend Graae Rasmussen (1902-1959), der var den anden formand for Danmarks Filatelist-Union, indbød til fest på "Park Restauranten" i København fredag den 11. oktober 1946 klokken 17.30. Til lejligheden havde han fået fremstillet en konvolut, hvor hans og konens portræt var indsat i de kurserende Christian X frimærker fra 1945. Den viste konvolut er stilet til hans kone Kirsten. Festen kunne være i anledning af fruens 40-års fødselsdag.

Konvolut er stilet til Kirsten Graae

Fortsættes i næste nummer

I.P. PEDERSENS MØNTHANDEL

THORSGADE 4 - 8900 RANDERS - 86 41 40 11

Søger De:

Mønter, Kataloger, Møntalbum, Møntskabe

Firmærker, Firmærketilbehør

Porcelænsfigurer, Platter

Samt pænt udvalg af brugte smykker

Ønsker De at SÆLGE, er det også os...

Fejl på frimærker

Af Bruno Nørdam, Randers Filatelistklub

Når man tænker på de utallige frimærker, der er udkommet verden over, kan det ikke undgås, at der er begået fejl. Som det vil fremgå af artiklen, kan nogle fejl være lavet bevidst, men hovedparten er fremkommet på grund af manglende omhyggelighed.

Er der grænser for kunstnerisk frihed ?

Gengivelsen på frimærket af kalkmaleriet med Dronning Esther og Kong Xerxes i Tirsted Kirke på Lolland er med vilje spejlvendt, da tegneren Sven Havsteen-Mikkelsen mente, at emnet dermed passede ind i formatet.

Politikens frimærkeredaktør Holger Philipsen mente, at den kunstneriske frihed var gået for vidt, og at kalkmaleriet skulle have været gengivet i sin oprindelige form. En utilsigtet konsekvens af spejlvendingen er, at i og med at man aflæser et billede fra venstre ser det ud, som om at Kong Xerxes får besøg af Dronning Esther og ikke omvendt, som det er tilfældet i den gammeltestamentlige historie.

Miniarket, der blev udgivet i 2024 til støtte for Hafnia 2024 udstillingen, fortæller historien om Danmarks postvæsen og er samtidig en hyldest til de kunstnere og designere, der har skabt de danske frimærker. Mærket med kugleposten blev udgivet i 1951 i anledning af det danske frimærkes 100-års jubilæum. Det er tegnet af Viggo Bang. Af en eller grund er kuglevognen her gengivet spejlvendt i forhold til det oprindelige frimærke.

Problemer med Dannebrog

Som markering af modstandsbevægelsen og Danmarks befrielse blev der den 4. maj 1947 udgivet tre frimærker med 5 øre i tillægsværdi til fordel for

Frihedsfonden. Motivet på 40 + 5 øres frimærket er "Dannebrog på havet", som er en hyldest til de søfolk, der mistede livet under 2. verdenskrig. Ifølge Verdenspostforeningen skulle der anvendes blå frimærker til breve til udlandet. Dengang var det ikke muligt at trykke flerfarvede frimærker, så Dannebrog blev blå. Misere kunne have været undgået, hvis man havde valgt frimærket i rødt til indenlands porto.

Taastrup og Omegns Frimærkeklub fremstillede til sin udstilling i 1953 et mærke, hvor man ændrede Dannebrog's farve til rødt. Det fik så den konsekvens, at havet også blev rødt (Det Røde Hav). Argumentet for ikke at vælge den røde farve var, at rødt mindede om det blod, der var blevet udgydt.

Hans-Henrik Sørensen har ved hjælp af moderne teknologi fremstillet frimærket, som det burde have set ud med de rigtige farver.

Cubas postvæsenet fejrede Hafnia 87 ved at udgive et miniark, hvor der på selve frimærket er vist et Dannebrog, der ikke overholder de gængse mål. Frimærket gengiver en scene fra 1887 med et landpostbud.

Motivet er taget fra et postkort, her i en fransk udgave, så designeren af det cubanske frimærke har været i god tro, men har glemt at lave research på, hvordan et dansk flag ser ud.

Det kræver fingerfærdighed at samle på frimærker

Monacos postvæsen fejrede i 1947 100-året for det første amerikanske frimærke ved at udgivet et frimærke med den amerikanske præsident Franklin D. Roosevelt (1882-1945), som var frimærkesamler.

Tegneren havde udstyret Roosevelt med 6 fingre på venstre hånd.

Se til højre, se til venstre og hav styr på håret

I anledning af postvæsenets 300-års jubilæum i 1924 udgav postvæsenet 3 ark med forskellige værdier og farver med portrætter af Christian IV, der oprettede postvæsenet i 1624, og den regerende konge, Christian X. På de lige rækker ser Christian X til højre og Christian IV til venstre og på de ulige rækker er det omvendt. På de frimærker, hvor Christian X ser til venstre, har tegneren glemt at ændre på skilningen.

Pas på i trafikken

En af de bedst kendte fejl er lyskurven på det italienske frimærke, hvor det røde lys er nederst. Man må håbe, at bilisterne reagerer på farven og ikke på placeringen af farverne.

Landkort med provokationer

I 1936 udgav Argentina et frimærke med et kort over Sydamerika, hvor Argentina var fremhævet i en mørk farve.

Peru og Chile var meget utilfredse med grænserne på frimærkerne. På kortet ser det ud, som om Argentina ejer Ildlandet, sydspidsen af Sydamerika. Det tilhørte i virkeligheden Chile. Storbritannien protesterede også kraftigt over farvelægningen, da det ser ud som om Malvinerne eller Falklandsøerne, som englænderne kalder området, var en del af Argentina.

Argentina valgte at udgive et nyt frimærke uden markering af grænserne.

Chile havde nu fået "tildelt" en større del af Ildlandet, mens Falklandsøerne

stadig tilhørte Argentina. I 1982 udkæmpede Storbritannien og Argentina en krig om området, som briterne trak sig sejrrikt ud af.

Columbus kigger ud i fremtiden

Columbus gik i land på øen Saint Kitts i 1493. Det var derfor naturligt at portrættere Columbus på en serie frimærker fra den daværende britiske koloni Saint Kitts og Nevis i 1903.

Columbus kigger gennem et teleskop, som først blev opfundet ca. 100 år senere i 1608 af den tysk-nederlandske brillemaker H. Lippershey.

De viste eksempler på fejl er kun en meget lille del af, hvad der findes. Hvis man vil se andre fejl på frimærker, kan der henvises til hjemmesiden [Design errors \(delperdange.be\)](http://Design.errors(delperdange.be)), hvor fejlene er kategoriseret.

Kilde:

Egen samling

Otto Kjærgaard: "151 nye og 146 gamle fortællinger fra frimærkernes verden", AFA-Forlaget, Otterup

"Mennesker og mærker i 50 år - Taastrup og Omegns Frimærkeklubs historie", fortalt af Peter Schweitzer, 1993

Tak til Otto Kjærgaard for tilladelse til at bruge eksempler fra hans bog og til Hans-Henrik Sørensen.

Program for efterårssæsonen 2024

Tirsdag 27. August

Almindeligt klubmøde.

Auktion for klub og medlemmer

Tirsdag 10. september

Almindeligt klubmøde med indlæg fra medlemmer

Auktion for klub og medlemmer

Tirsdag 24. september

Alternativ placering

Auktion for klub og medlemmer

Tirsdag 8. oktober

Foredrag

Auktion for klub og medlemmer

Tirsdag 22. oktober

Almindeligt klubmøde

Klubauktion med 50 lots a' 50 kr. i opråb

Tirsdag 5. november

5 salgsborde stilles til rådighed for medlemmerne

Auktion for klub og medlemmer

Tirsdag 12. november - Kl 19:00

Stiftelsesfest i Fritidscentret.

Tirsdag 19. november

Foredrag

Auktion for klub og medlemmer

Tirsdag 3. december - Kl 19:00

Juleafslutning og julebanko. Ingen auktion

Tirsdag 17. december

Vi afslutter efteråret med en frimærkequiz

Auktion for klub og medlemmer

Vi ses igen 14. januar 2025